

**ELŐFIZETES:**  
 Egész évre . . . 6 ft.  
 Fél évre . . . 3 ft.  
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét  
 illető küldemények a  
 szerkesztőnek, anyagiak  
 a lap tulajdonosnak küldendők.

# BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

**HIRDETÉSI DÍJ:**  
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,  
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.  
 Nyitótér sora 25 kr.  
 Bélyegdíj minden hirdetésnél  
 30 kr.

A hirdetések Bittermann  
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-  
 jában és a szerkesztőnél fogad-  
 tatnak el.  
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

## Királyunk vendége.

Zombor, 1897. szeptember 13.

Magas vendége van a királynak s az egész hazának; II. Vilmos őfelsége, a hatalmas német birodalom császára itt időzik Magyarországon.

Nekünk valamennyiünknek ünnepet hozott a királyi látogatás; ő maga, a fáradhatatlan uralkodó azonban megint csak terhes munkát rakott a saját vállaira. A legfelsőbb hadur jelent meg Tatán, hogy dicső hadseregünk próba-háborúját vezesse. Terhes földadat, a melynek nem fogja ám a könnyebb végét a király, mert hajnaltól késő estig ép úgy szolgálatban van, mint a legfiatalabb hadnagyocská. Valóban ragyogó példája a lelkiismeretes kötelességteljesítésnek; mennyien mennyit tanulhatnánk a koronás férfitól, a ki egészen komolyan veszi a királyi szabályt, a mely szerint a trónról világítson a példa a népeknek.

A főséges ur azonban nemcsak a katonai hivatásnak fog élni Magyarországon; egyszersmind vendéglátó gazda, abban az elragadóan lovagias modorban, a melynek ő egyik ritka képviselője. Nem hiában nevezik őt a legutolsó lovagnak, az ő gavallérsága tényleg veszendőnek indul. II. Vilmos német császár lesz ez alkalommal királyunk magyarországi vendége Tatán, Baranyában és Budapesten, mindenütt körülveve az igazi barátság melegével, a fönkölt lélek szeretetreméltóságával és a nemes szív szeretetével. A német császár nem először vendége királyunknak; de bizonyára mindannyiszor és így most is, a legkellemesebb benyomásokat viszi magával.

A német császár vasárnap délután érkezett Tatára. Tisztelettel és örömmel üdvözljük Magyarországi földjén királyunk hatalmas szövetségét. Otthonosan érezze magát nálunk és tapasztalati erősítsék meg a jóindulatot, a melylyel irántunk viseltetik. Most harmadszor jár közöttünk; először még mint Vilmos porosz kir. herceg; másodsor már mint császár és király. Nem vagyunk ezek szerint ismeretlenek előtte és büszkeségünkre szolgál a tudat, hogy ez a sok tekintetben rendkívüli ember méltányolja a magyar nemzet értékét és jelentőségét. Minél inkább tisztába jön a szereppel, a melyre Magyarország hivatva van a monarchia sorsának intézésében, annál előnyösebb az reánk nézve. És mert a személyes tapasztalás leghathatósabban előmozdítja az országok és nemzetek megismerését,

azért tartjuk nemcsak örvendetesnek, hanem egyszersmind fontosnak Vilmos császár magyarországi látogatását. Kövessünk is el mindent, hogy az európai politika ezen egyik döntő tényezője majdan azzal a meggyőződéssel térjen haza Budapestre, hogy itt olyan nemzet lakik, a melylyel komolyan számot kell vetni, mert kulturális és anyagi rohamos fejlődése révén megérdemli, hogy előkelő helyet foglaljon el az európai államok családjában.

Vilmos császár igen jól tudja, mit jelent Magyarország a hármasszövetségben. A magyar közvélemény, számbavehető kivétel nélkül, ragaszkodik ahhoz a politikához, a mely szövetségben Németországgal és Olaszországgal, immáron évek hosszú során át szolgálja becses eredményrel az európai béke érdekeit. A monarchiában nem a Lajtán túl, hanem a Lajtán innen található meg ennek a politikának a szilárd alapja. Az újabb alakulatok a nemzetközi politika terén egyáltalán nem ingatták meg a magyar közvéleménynek azt a meggyőződését, hogy a hármasszövetség föltétlenül szükséges egy Európa, mint az osztrák-magyar monarchia érdekei szempontjából. Ragaszkodunk is hozzá teljes bizalommal, habár ellenségeskedés nélkül a nemzetközi alakulat, az u. n. kettősszövetség iránt. A magyar közvélemény fölfogása szerint ez a két szövetség egészen jól megfér egymás mellett annyival inkább, mert a jelenlegi európai helyzet azon a viszonyon alapul, a melyet királyunk és a német császár pétervári látogatása révén szilárdult meg egyrészt Ausztria-Magyarország és Németország, másrészt a kettősszövetség irányadó tagja, Oroszország között.

De ha jól meg is fér egymás mellett ez a két szövetség, hogy azért a kettősszövetség fölöslegessé nem tévé a hármasszövetséget, az kitűnt az imént Homburgban hallott uralkodói nyilatkozatokból. A hármasszövetség két tagja találkozott ott, s rendíthetetlenül szilárdnak mondták ezt a szövetséget; ha a német császár magyarországi látogatása alkalmával ezek a nyilatkozatok hathatós kiegészítést nyernének az által, hogy a hármasszövetség doyenje, a magyar király is precízra állásponjtát, úgy ez a fontos esemény teljes harmóniában állana a magyar közvéleménynek megtartásával a hármasszövetséggel szemben. Hogy a hármasszövetségre vonatkozólag megkezdett nagy horderejű kijelentések sorozata Magyarországon nyerjen nyomatékos befeje-

zést, erre nyujt kilátást Vilmos császár látogatása. Minden okunk meg van tehát arra, hogy egyaránt örvendetes és fontos eseménynek tartjuk a német császár nálunk való időzését. Az ismert magyar vendégszeretet teljes lelkesedésével üdvözljük a hatalmas és genialis uralkodót, II. Vilmos német császárt és porosz királyt!

## Bácsmezei segédjegyzők nyugdíjügye.

Jól tudom, hogy mire soraim a nyilvánosság elé jutnak, a járási gyűlések már megtartattak, de miután pár nap múlva egy újabb, fontosabb, vagy legalább is számottevőbb értekezlet lesz, nem tartom haszontalannak, ha az ügy tisztázására még néhány sort írok.

Legutóbb irt cikkemben tisztán egyéni nézeteimet irtam le és semmiképp sem akarok szavotosságot vállalni arra nézve, hogy azt az apatini járás (hogy röviden így nevezzem) magáévá teszi s ezzel együtt kijelentem, hogy egyáltalán nem volt szándékom az apatini járás által megállapított tárgysorozatot megváltoztatni. En csak egyszerűen úgy tettem, mint Himmell kolléga ur. Elővettem az apatini járás felhívását s gondolkodtam fölötte. Hogy mást okoztam ki belőle, az az én privát pechem, de azért mégis helyesebbnek találok okoskodásomat, mint jó kolléga uramét. Himmell ur ugyanis sehogy sem tud megbarátkozni az apatiniak tervezetével, de viszont azt követeli, hogy az egész járás az ő egyéni nézetét egyszerűen az első szóra elfogadja. Csekélységem pedig iparkodott egyéni nézetét az apatini járásbeliekével megegyeztetni, jobban mondva egyezsége juttatni.

Nem fogadhatom magamra nézve azt az állítást valónak, hogy mást irtam volna azelőtt és mást vallok mostan. Azelőtt nyíltan kifejeztem óhajomat, hogy szeretném, ha a jegyzői egyetbe bejuthatnánk, most pedig igazán epedek utána.

Hiszen ezt célozza a „felhívásnak” szerzőségemet valló része, kifejeztem ezt legutóbb irt cikkemben is s szolgáljon Himmell kolléga urnak megnyugtató: kijelentem ezt ezennel újból és nyilvánosan is. Ám a dolog úgy áll, az apatini járásban vannak olyanok, kik személyes tapasztalatból tudják, hogy a már több ízben megindult ily irányu mozgalmak még eredményre nem vezettek, sőt magam is hallottam ezt meg-

## A „BÁCSKA” tárcája.

### HÁROM ESTE.

Ha a beláthatatlanságok terére lép az emberi gondolkodás, csodálattal telik el a bölcsék eszén, a mélygondolkodók belátásán, a fölfedezők bámulusos vívmányain, a lángelmék remek alkotásain: pedig ez mind mi ahhoz, a mit egy parányi testalkatrész, a szív alkothat? A szív, mely végtelen karjaival egy életet átölel, mely egy egész világot képes alkotni, örökviruló tenyésztett, titkos beszédű csörgözde patakokkal, illatos levegővel, ragyogó égbolttal, szeretetet sugárzó csillagokkal s angyal lakókkal. És miért alkotja mindezt? Hogy belássa, hogy mindaz a mit elővárszolt nagyon égies, tünenémyszerű, melyet ha föl is lelt az ember egy kis időre, a másik percben már csak mint a multnak egy emlékét szemlélheti, melynek sugarai átragyognak az egész életen. A szív soha sem elég öreg és soha sem elég fiatal. Még gyerek, mondja az ember az alig felnőtt leánykára. Még nem tudja mi a szerelem, gondolja a serdülő ifjúról. Pedig a szívük már nem gyerek szív. Teljesen nagykoru. Tudja, érzi mi az a Platói tisztá szerelem, egész valójában. Aki látta, azt mondta rájuk, ezek még gyerekek s igazuk volt; még nem is voltak felnőttek, azonban mégis a szerelemről suttogtak, édes szép meséket. Minden kellemélt feltárta a tavaszi est. Ragyogott az égbolt a sok apró csillagfénytől, csak egy-egy felhőfoslány futott olykor a tele hold közelébe, halvány fátlyolt vetve fényére. Enyhe volt a levegő. Illatár vette körül a növények lombjait, kedves csendesség uralkodott, melybe jobban is illett bele a halk suttogás, mint a hangos beszéd. Igazi élvezet volt egy ily estét eltölteni az Akáczy kis kertjében, mely úgy nézett ki, mint valami titkos labirint a halvány hold fényinél. Ő maga gondozta, nagyon kedvelte a kertészetet. Tele volt válogatott virágokkal és sűrű zöldelő bokrokkal az egész kert, melyek között keskeny homokos utak ágaztak szét.

Közel a ház ereszéhez egy vadgesztenye állott, alatta egy fehér asztal, a mellett ült Akáczy most is a feleségével. Áldott jó ember volt és boldog is lehetett volna, ha sóhajszerű lélegzetei nem ijesztetik folyton, hogy beteg odabent a tüdő, mely ha megbomlott, ujjal pótolni nem lehet.

Nem messze a gesztenyefától, egy kis melléktüvegében, egy jászmin bokor díszlett, előtte egy kis pad, ezen ült egyetlen leányuk Vilma, egy hófehér arcú kedves szép leány. Előtte állt egy gyermek ifju, vessző volt kezében s az ut porába irdogált. Olykor el-el melyedt a leány kék szemébe, melyeken keresztül beláthatott az ártatlan kebelbe, melyben hevesen dobogott egy hű szív. Alig nyitott meg ajkuk olykor, a szivire bízták a beszédet s ez beszélt és alkotott. Elmondta a benne élő végtelen szerelmet, mely soha nem apad ki belőle. Egy új világot tárt fel előttük, egy szebbet, egy jobbát, hol nincs keserv, hol nincs szenvedés, csak boldogság és szerelem. Az arcuk kipirult, a vértük hevesebb keringést vett. A két lélekben egy gondolat élt, a két szív csak egyet dobogott; hogy nagyon, nagyon szeretik egymást. Ugye Vilma — szólott az ifju, megfogván a leány pici kezét — fog reám gondolni, ha távol leszek? A válasz a tekintetben volt. És fog szeretni mindig, csak az enyém lesz, másé senkié?! A leány utána mondta: . . . másé, senkié. És ez szent esküt volt előttük, melynek tanuja volt az ég összes csillaga, a szerelmek napjával, a holddal. Meg is erősítették szívök ezen nyilatkozatát az első szerelmi csók mámorító mézeivel. Leírhatlan boldogok voltak.

Ez volt az első este.

Már háromszor hullajtották el a kis kert fái lombjukat és most ismétén megújulva, egész pompájukban díszlegetek. Három hosszú év telt el. Sok csillag futott le ez idő alatt az égről, köztük volt Akáczy életcsillaga is. Addig forgácsolta tüdejét a köhögés, míg végre teljesen megemésztette. A kis kertben nem látszott meg a három év, minden úgy volt benne mint azelőtt; a gesztenyefa, a virágágyak, az orgona bokrok, előtte a kis pad, hanem megváltoztak azok, kiknek legszebb emlékeik fűződtek

a helyhez. Vilma már nem volt többé kis lány, hanem kifejlődött komoly leány, kin meglátszott, hogy az élet zivataros napjainak is volt már részese. És az ifjúból férfi lett, sokat változott külsőleg, de szive és lelke a régi maradt. Mindenki megörült, midőn meghallotta járásbírói kineveztetését; legjobban mégis ő maga örült, mivel most már nem látott akadályt, mely boldogságának megállapításától vissza tartsa.

Nem is volt. Ott csillogott ujjaiakon a végtelenséget jelképező karika-gyűrű. A menyasszonyi halvány arca rózsás lett s bizonyos vonzó, hódító erő tükröződött vissza a gyöngéd finom vonásokból. Igen szép volt. A völgyény úgy elmerült, ha reá tekintett, hogy talán azt sem tudta, földön van-e vagy az égben. Minden szabad idejét az együttlélek szentelte. Ketten gondozták a kis kertet, ültették a virágokat, alakították a bokrokat. Már a menyasszonyi kelengye is készült, de ki hitte volna még akkor, hogy a hófehér uszályos menyasszonyi ruhában nem a templomba fog vezetni az ut, hanem a kriptába. Egyedül az özvegy papné sejtette, mikor először meghallotta köhécselni. Mily kár érte — mondogatta — hiszen még csak most akart élni. Az apjától örökölte, vériben van és nincs ellene orvosság. Pár nap múlva már a völgyénynek is feltűnt. Halványabb lett és köhögött. Aggódás fogta el. Hátha még azt látta volna, hogy a köhögés után egy véreseppnek nyoma maradt a fehér zsebkendőn, melyet ajkához szorított. De ő arra gondolni sem mert, hogy a kit annyira szeret, képes legyen valaki tőle elrabolni. Majd elmulik, — biztatta szomorú menyasszonyát — az esküvő után egyenesen megyünk Olaszországba, ott a tengerparton a tavasz hónapban elmulik a köhögés.

Oly szép este volt, mint egykor, ott ültek ismét a jászminbokrok alatt. Valami sejtélemserű szótlanúság lebilincselte ajkukat. Hosszan néztek az égre és hallgattak tovább. Vilma törte meg a csendet, köhögni kezdett. Erős roham vett rajta erőt. Talán a jászmin illata ingerelte. Csak úgy gyöngyöztek az izzadságsűpöpek homlokán s völgyénye fájdalmasan, tehetetlenül nézte. Majd elővette zsebkendőjét s azzal kezdte törölni a fulladozó nedves arcát. De ezzel csak fokozta a bajt

boldogult atyámtól, ki szintén megyénkbeli segédjegyző volt s így az apatini járás többsége a maga részéről e mozgalmat elejtette, nem zárta azonban ki, — mikép ez multkor cikkemből kiolvasható — hogy akár az összes többi járások e mellett foglaljanak állást. Én, a ki merészeltém írni, hogy „félre a személyes ambícióval“, „a többség szava döntson“, bizony nem merészeltém és hiszem is egészen okosan — a saját véleményemet az egész járásra reá erőszakolni, hanem vettem az általa kezembe adott szerszámot s dolgoztam a jövő munkáját szorgosan és neheztelés nélkül.

Megmaradt még mindig az a reménységem, hogy lesznek még mások, lesznek még más járások is, a kik és a melyek majd az én vágyaimért kardoskodnak. Így tudtam én megegyezni az apatini járással s tudom nincs is ott csak egy is, a ki emiatt reám neheztelne. Nem is az a baja Himmel kolléga ur cikkének, hogy ő a jegyzői nyugdíjgyeletben véli felfalálni jobb jövőnk, hanem az, hogy ő minden egyéb tervezetet félre dob. Már előbbi cikkem is leginkább azt célozta, hogy ajánljam a másik tervezetet, mint olyant, azoknak is, kik avval nem értenek egyet, melyet tartaléknak még mindig jó lesz megőrizni.

Mert ugyan, ha — miként többen tapasztalták — tényleg nem sikerülne a jegyzői nyugdíjgyeletbe bejutni, akkor nem jobb-e, ha van a tartalékban egy másik kész tervezetünk, melynek keresztülvitelét iparkodunk megkísérlni, mintha ismét várunk és küzködnünk kell néhány évig, míg újra sikerül valamely mozgalmat létrehozni.

Nem gondolja-e Himmel kolléga ur, hogy ugy járhatna, ha minden egyebet negligál, mint az egyszeri tót-gyerekek a vadkörtevel? Ha a hőrség a buzatermés idején úgy gondolkodnék, hogy mit neki az aprószemű buza, majd bevárja a kukorica-termést és aztán kukorica egyáltalán nem teremne, bizony felkopnák az álla! Végül szabadjon még a következőket mondanom.

Rég furta már lelkiismeretemet, de miután soha sem óhajtottam hízolgónek látszani, soha sem volt természetem a dícsőség- vagy kegyvadászat, lelkem belső egyszerűsége titkának tartottam meg őszintén táplált ama reménymet, melyet a következőkben adhatok itt elő.

Torontálmezei kollégáim részestültek ama szerencsében, hogy a jegyzői nyugdíjgyeletbe felvétettek s ha jól értesültem e szerencsét egyedül megyéjük alispánjának köszönhetik.

Hát kedves kolléga urak! nekünk is van alispánunk, nekünk is van egy nagy urunk, egy kedves eszményképünk, oda kell nekünk is fordulnunk, ott keressük mi is üdvözülést. — Válaszszuk őt, — nem — kérjük fel őt, hogy legyen ő a mi édes apánk, vegye ügyünket kezébe s ha ezt elérjük, biztos, hogy megnyilik előttünk is a boldogulás utja! Igen, csakhogy először fogjunk jól a munkához, dolgozzunk, fáradjunk, gyűjtsük az adatokat, tegyünk meg minden tőlünk telhetőt, mutassuk meg, hogy érdemesek vagyunk kegyeire, biztosítsuk, hogy nem vall szégyent velünk, ha gyermekeiül fogad s aztán járuljunk elébe s mondjuk el szépen: édes atyánk ime színed elé járultunk, hogy kegyeidet kérjük,

mert a kendő be volt illatosítva s ez még jobban ingerelte az agy is nagyon érzékeny tüdőt. Erősebb lett a robam, ver toltat a szájába s elzáródott a lélegzés. Az utolsó szava völgenye neve volt: Dezső! — és megfulladt. Gyorsan jött az orvos és mégis késő volt. A szemébe voltak csukva s a szív nem vert többé. Egy csillag futott le az égről, hosszu fényes nyomot hagyva maga után, mintha egy ezüst sugarat vontak volna a zenitől egész a föld széléig. A lesújtott férfi pedig ott tartotta karjaiban a drága főt, csak nézett rá, de hogy mit érzett, azt bajos volna tudni. Talán a felett tündött, hogyan tudhatott abból a szép porhüvelyből az a jó lélek fölszállni az églakókhoz az övé nélkül, mely ugy hozzá volt forrva. Nem siratta, pedig nagy volt a csapás, mely érte. Összeomlott egész világa, megsemmisült az a sok szép alkotás, melynek szülőanyja a szív szerelme volt. Eltűnt minden.

Ez volt a második este. Olyan sajátos hely az a közös hely, hol a baragos megfér ellenevel, ahol minden egyes halmocská egy-egy rövidebb vagy hosszabb történetet fűd el. Oly zavartalanul lehet ott elmélkedni, menten a világ zajától, a szellem örök életén, mely nem semmisül meg, bár a a hitvely, mely egykor magába zárta, már alig különbözik a föld porától. Mesél a kis virág, mely onnan veszi életét, hol egy élet romja enyészik. Suttog a szomorufűz, ha felnyitja ajkát az enyhe szellő, tulvilági csodás dolgokat. Fialat szomorufűz állott egy virággal beültetett sirdomb mellett. Kis pad volt a sirdomb oldalán. Ezen szokott ülni egy fekete kabátos fiatal ember. Minden alkonyat előtt oda vezetett sétája. Kalapját szemére huzta, leült s ott várta be az estét. Nem elmélkedni járt ő oda, de beszélgetni azzal a halvány leányval, aki ott lakott lemm abban a picike virágos fedélű palotában. A menyasszonyt látogatta meg naponként, mert ugy nyugodtabb voltak álmái. Panaszkodott neki, hogy milyen tress itt fenn a világ és minő sivár az élet. Csakis ott találta magát jól, más helyütt sehol sem. Terhes volt neki a hivatal, pedig szeretett dolgozni. Bántotta az emberek ügye-baja, mely zavarta lelki telepődésében. Feledékeny lett, elfeledte ma amit tegnap

dolgoztunk, fáradoztunk, hogy megmutassuk, miszerint nem vagyunk haszontalan heréi a világnak, ime ennyire vagyunk képesek, több csekély erőnkől nem telik, de ugyanennyi áldozatot készek is vagyunk hozni, gondolkodtunk és okoskodtunk is, ime itt van okoskodásunk eredménye, válaszd ki a legjobbat, avagy adjon a te bölcseséged jobb tanácsot. Segíts meg, hogy végre valahára nyugdíjgyelethez jussunk!

Lelkemben erősen megvagyok győződve, hogy ő nem fog bennünket ridegen elutasítani, hanem igenis felkarolja ügyünket s ha kell, ő fog ajánlani a jegyzői nyugdíjgyeletbe, ha kell, ő ad jobb tanácsot, ha kell, ő fog bemutatni főispán ur óméltóságánál s ha kell, ő viszi ügyünket a magas miniszterium elé: szóval ő valóban gyermekeiül fogad bennünket s az ő atyai kezeinek áldása meg fogja szerezni nekünk a jövő boldogulást.

Prigl.-Szent-Iván, 1897. szept. 7.

Égi Lajos.

## A megyei rendőrség.

A vármegye rendőrfelügyelői gyűlést tartottak s tanácskozásuk eredményeképp a rendőrség szervezetének módosítását célzó következő memorandumot nyújtották be a törvényhatóságokhoz:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Alulírott járási rendőrfelügyelők a községi rendőrség szervezése körül szerzett tapasztalataikat egymással több ízben megbeszélvén, ezuttal 1897. évi július hó 17-én a vármegye palota kis gyűléstermében tartott értekezleten azon megállapodásra jutottunk, hogy ezen intézményt tovább kell fejleszteni, 6 évi fenállása óta cseszemő korát túlélté és ezen alapon, községi szervezetben tovább meg nem állhat, centralizálni kell, nehogy reakciót szüljön, mert a községi rendőrség olyan szervezettel, olyan szolgálati pragmatikával, olyan erkölcsi és anyagi helyzettel, mint a minővel jelenleg bír, hivatását kifogástalanul betölteni képtelen.

Egy még a sötét középkorba beillő felelős-óri intézményből átmenetlül a modern állam közbiztonsági szolgálat követelményeinek részben, ha ideiglenesen megfelelt is, nem szabad stagnálnunk ép azért, mivel az intézmény bevált, tehát életre való, érdemes a vármegye közönségének pártolására és az intézmény a további fejlesztésre.

Elhatároztuk tehát, hogy ezen intézménynek, mint a személy- és vagyonbiztonság alapföltételének megszüntetését, felvirágztatását célzó és a gyakorlati életből merített tapasztalatainkat legalázatosabban kérvényünkben a tekintetes megyei törvényhatóság kegyes színe elé fogjuk terjeszteni.

Nem az önérdék, nem is a szerepelni vágyódás viselkedése, hanem tisztán a közjó iránti szeretet, a hivatásunk iránti lelkesedés és meleg érzés adja tehát kezünkbe a tollat, midőn a tekintetes megyei törvényhatósági bizottság kegyes színe elé járulunk és esedezünk, hogy alább kifejtendő javaslatainkat, illetőleg kérelmeinket nagybecsű pártfogásába venni s azokat megvalósítani méltóassák.

Esedezünk, hogy a rendőrség megyei szervezetet nyerve, a rendőrség ne választás, hanem kinevezés útján lépjen állásába, a szervezeti szabályrendeletben mondassék ki, hogy a rendőrség állomása legénység, őrszervezetével egyben, ne községi benszülött, helybeli, hanem idegen legyen.

Idegenek alkalmazását nem azon értelemben vesszük, hogy e vármegye szülőltjei a törvényhatóság területén alkalmazástól kizárva legyenek, hanem csakis, hogy távolabb fekvő községekben alkalmaztassanak nyelv-ismeretük szerint.

A községi rendőrségnek megyei rendőrséggé való fejlesztése által az egész testület erkölcsi tekintélye,

melyet most nélkülöz, növekednék különösen a kinevezési rendszer következtében megszűnne a különböző személyes mellék érdekű száz fejtű hydrája:

mert, a jelenlegi rendőrségnek elszomorító jellemvonása a megbizhatatlanság, visszaélések, vesztegetés, kémkedés, orrvadászokkai összejátszás, különösen érzéketlen a jelen intézmény hiányos volta ott, a hol kizárólag a községi benszülöttek alkalmaztattak rendőrökül.

Nevezetesen a mezőrendőri törvény végrehajtásánál, a melynél még az engedelmesség megtagadása is előfordul, mert tilos területen legelő vagy lévo állatot behajtani vonakodnak azért, mivel a rokonsági vagy más összeköttetésbe állkozik.

A lefolyt munkás zavargásoknál észlelt kétes magaviselet, félő s tartani lehet azok minden évbéli ismétlődésétől, jelenben egyes elejtett szavak után itélve, a téli időnyre nagyban veszélyeztetik a közbiztonságot a munkanélkül maradtak, az egyáltalán dolgozni nem akaró s ehhez szegődő más kétes existenciájú rovtott multu elemek, lopások kiderítésénél más nyomozásoknál teljesen megbizhatlanok, van reá eset, hogy a nyomozó csendőrség kikéri, miszerint a rendőrség egy vagy más esetről ne értesítették, mert az eredmény előre is megbiusultnak tekinthető, ez a testület erkölcsi súlyedésének fokozatos jelensége.

Rendezendő lenne okvetlen a községi rendőrség és az előjáróság közötti viszony azért, mert egy nemely községben oly abnormális viszony uralkodik, miszerint a községi rendőr napszámba jár, vagy még annál is rosszabb konkrét esetek merültek fel, hogy kényszerítetik egyik-másik előjárósági tag által nála cséplésnél, behordásnál segédkezni s ezen hiány ellen sem a rendőrség vezető, sem a rendőr ellenszegülni nem mert, mivel állásából kiüldözve lenne, már most egy a napi munkától elcsigázott ember az éjjeli szolgálatát teljesíteni képtelen — elaludt.

A rendőrség megbizhatóságának egyik alapföltételét képezi az, hogy tisztességes, a megélhetést biztosító fizetésben részesüljön, nem mondhatjuk, hogy nemely községben nincs elég tisztességesen fizetve a rendőrség, de vannak községek, a hol a fizetés minden kritikan alóli és legtöbb községben oly gyarló fizetésben részesülnek, hogy abból még vegetálás mellett sem lehet tisztességes megingathatlan becsületességgel szolgálni, ehhez járul még azon miséria, hogy egyenruházta magát, melynél megnevezhetlen visszaélések is fordultak elő ezen számalmat érdemlő emberek kárára, nem elég eme kvalifikálatlan eljárás, hanem hozzá járul még a fizetések rendetlen folyósítása, elmulik két söt három hó a legénység fizetését ki nem utalják, minthogy a községi rendőrség a szegényebb néposztályból kerül ki, kénytelen létfenntartási eszközeit, hogy önmaga és családja az éhenhalástól ment legyen, bármí módon, legjobb esetben adósságra beszerezni, ezen műveletnél rendszerint azoknak a társadalmi hyenáknak a kezeibe kerül, kiket mint rendőr hivatva van ellenőrizni, ez rendőrségünk megbizhatatlanságának egyik forrása.

Jelszavunk az, hogy fáradságot, akadályt nem ismerve, a beállott nyugodt munka idején a rendőrséget, mely életrevalóságát, létjogosultságát bizonyította, a tespedésből felzavva, újra kell szervezni, hogy a bekövetkező közbiztonsági zavarok készületlenül ne találjanak, mert a jelenlegi meglévő rendőrséggel régi szervezettel a bekövetkező campányban a küzdelmet a társadalmi rend elleneivel felvenni nem lehet, nagyon gyenge, vagyis kétes szerep jut osztályrészül.

Tudjuk azt, hogy a jelen mostoha gazdasági viszonyok a vármegye közönsége részéről újabb anyagi áldozatok hozatalát meg nem engedik, ezen fő tényezővel is leszámoltunk, ennek szükségé fenn nem forog, a meglévők teljesen elégségesek.

Méltóztatassék a rendőrség fizetését az egész megye területén egyöntetűen megállapítani és ennél a következő szerény javaslatunkat kegyes figyelemre méltatni. Gyalogrendőr fizetése 300 frt, lovasrendőr fizetése 300 frt és 100 frt lótarás.

Rendőrfelügyelőnek 400 frt, ha lovas 100 frt lótarás. Rendőrfelügyelőnek 800 frt, 200 frt lótarás, 400 frt utazási átalány, de minthogy a szabályzatban megállapított kétszeri beutazása a járásnak s egyéb fontos körülmények az utazási átalányt jelenlegi összegében kedvezőtlennek mutatják, mert reá fizetni kell, méltanyos volna rendkívüli eseteknél kirendelési alkalmával némi megtérítendő fuvarilletmény s az arcképes igazolványu feláru vasuti jegybeni részestülés, anolog, mint a szolgabírósi irnok.

E javaslatok a lehető legszerűsebb igényekhez vannak mérve és megvagyunk győződve, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság azokat méltányosnak tartva, teljesen magáévá is teszi.

Figyelemre méltó még azon körülmény, hogy a legénység fizetéséből átlag évente 40 frt ruha és lábbeli rezsiere fordítandó, tehát marad nekíe fixum 260 frt évi fizetés, a mi megfelel 25 kat. hold föld évi tiszta jövedelemnek.

A ruházatra és lábbelire előirányzott összeg az évi fizetésből csekély havi részlet levonás mellett, minthogy az 1000 embertől ered, jutányosan volna elérhető központilag kezelve, mint a vármegyei tiszti legénység ezáltal az egyenruházat szín- és szabás tekintetében egyöntetűvé válna, a testület erkölcsi nívója már a kinevezés által is emelkednék, holott most elhanyagolt piszkos ruhátlan számalomra méltó alak.

(Vége köv.)

## Ujdonságok.

**Császká érsek Bács megyében.** Áldott lelkű és szívé főpásztorunkat ismét körünkben üdvözölhettük. Alkalmat erre elég kegyes ügy szolgálatotól, melynek békés elintézését Császká érsek magának tartotta fenn. A szántóval hívek között kiüttött viszállyról van szó, magyarok és sokacok között merültek fel differenciák. A régebbi időben a kétféle ajkuak olyképp részesültek az istentiszteletben, hogy míg a sokacok nyelv tekintetben a jogok két harmadrészét bírták, addig a magyar ajkuak — kik a község lakosságának majdnem felét teszik — csak egy harmadát. A magyarság utánjárása folytán sikerült kieszközölni, hogy ezek is annyi jogot kaptak, mint a

Sesztay Emil.

sokacok. De nem voltak állítását kirok nem a mely egyes gatása folyt veszedelmes fenyegetőző alá burkoló szokott. — ment le a náljon, ami álláspontjára Szombaton érsek Kalocsá papságon Káson Gyula tinovits, Tá apát-plébános gyeg fogadó fénys fogadó teletet tartó kosaival, m nácsaival m Mondanunk a szegények 200 frton te hozzá fordul Zomborba képezdét s munknál, ma helyére, Kal

**Zombor.** Császká időzött. Ez alkalommal küldöttség került. Hívek m tolmácsolja az érdekekben az beváltani kegy elkészült. A st banem a szála dr. Thursky lom-építési biz a küldöttséget órák fogadta lelkes szavakb veknek a főpá háját az on templom pártfogását es építést folytatt r. k. egyházkö r. kath. hívek. választásban hat mindenkor szív sítését, miké t. Ennek nagyon bizottság által hogy azt átnéz utazása alatt küldöttség tud legszükségesebb pedig a további véteit. A kegye nagy lelkesedés hogy az érsek j kérelmit teljes ben érdeklődül. annak látható tegnap — átuta tőzkodott, időt tekintésére. De kanonok, Zomb plébános kisere ratánál dr. T. bajjót nagyszá templom belseje elégedését nyit lelkesen megéj döst meríthetjü hő óhajtása a l

**Banket.** teletére nyugdíj szombaton este szállodában. Az első felkös mondotta az ut fel ugyancsak a és Gyórfy Géza a tőzkodott, időt az általánosan főmérnököt.

**Kinevez.** ter Réti Ödön és köipari szakm nevezte ki.

**Kinevez.** Vidort, az apatit zsef díjjalán je nevezte ki.

**Kinevez.** számellenőrt a gálóvá nevezte ki.

**Kinevez.** Gyula szepes-va hidhoz állatorvos

**Hymen.** esküdött örök birtokos Ilona le

**Gyászhi.** reskedő folyó hó évében elhunyt. gyászolja a rokoni nap delután me család a követke

sokakok. Ezzel az állapottal azonban a sokakok nem voltak megelégedve s a régi állapot visszaállítását követelték, mibe természetesen a magyarok nem akartak beleegyezni. Innen a konfliktus, mely egyes igazgatók épen nem dicséretes bujtogatása folytán a község békéjére nézve már-már veszedelmessé kezdett válni s hallani lehetett a fenyegetőzéseket, melyeket a vallásosság palástja alá burkolódzó fanatizmus ily esetekben hallatni szokott. — A mi aranyzívű főpásztorunk maga ment le a helyszínre, hogy békét és rendet csináljon, ami — bár a két fél erősen ragaszkodik álláspontjához — kétségkívül sikerülni is fog. Szombaton a délutáni vonattal érkezett Császkai érsek Kalocsáról Zomborba. Az indóháznál a papságon kívül Vojnits István főispán és Karácson Gyula alispán is várták. Az érsek, — Latinovits, Tárcazy főszolgabírók és Fejér Gyula apát-plébános kíséretében, a főispán pompás négyes fogatán azonnal Szántóvára hajtatott, hol fényes fogadtatás várt rá. Vasárnap isteni tiszteletet tartott s érintkezésbe lépett a község lakosaival, meghallgatta mindkét felet s bölcs tanácsaival megadta a békés kiegyenlítés fonalát. Mondanunk sem kell, hogy ismét sokat áldozott a szegényeknek. A község szegényeinek adott 200 frton felül minden szűkölködőnek, a ki csak hozzá fordult, enyhítette baját. Hétfőn reggel Zomborba hajtatott, itt megtekintette az új óvónképezdét s új templomot, látogatást tett főispánunknál, majd a déli vonattal visszautazott székhelyére, Kalocsára.

**Zombori küldöttség a kalocsai érsek-nél.** Császkai György, kalocsai érsek vasárnap Szántóván időzött. Ez alkalommal városunkból egy nagyobb számú küldöttség kereste fel Szántóván, hogy a zombori róm. kath. hívek mélyen érzett köszönetét és őszinte háláját tolmácsolja azért, hogy a zombori új templom felépítése érdekében az 1894. évben tett ígéretét már is olyannyira beváltani kegyeskedett, hogy a templom belseje részben elkészült. A küldöttségben nemcsak a városi polgárság, hanem a szállási gazdák közül is számosan vettek részt dr. Thurszky Zsigmond köz- és váltó-ügyvéd, a templom-építési bizottság elnöke vezetésével. Az érsek a küldöttséget a szántóvári plébánián délután fél három órákor fogadta. A küldöttség vezetője mindenekelőtt lelkes szavakkal tolmácsolta a zombori katolikus híveknek a főpásztor iránt érzett mély tiszteletét és igaz háláját azon nagy áldozatokért, melyet eddig is az új templom felépítése érdekében tett és további kegyes pártfogását és segélyt kérte arra, hogy a templom építése folytatassék, miután az városunknak, illetve a r. k. egyházközségnek égető szüksége és az a zombori r. kath. hívek egyik legfőbb óhaját képezi. Az érsek válaszában hangsúlyozta, hogy zombori híveinek érdekeit mindenkor szívén viselte, szereti őket és kérelmük teljesítését, miként eddig, úgy ezután is elő fogja mozdítani. Ennek nagyobb nyomatként föl is mutatta az építési bizottság által átnyújtott memorandumot, kijelentvén, hogy azt átnézte és annak érdemében különben is jelen utazása alatt intézkedni óhajtott és ebből folyólag a küldöttség tudomására hozza, hogy még ez évben a legszükségesebb munkákat befejezti, jövő tavaszszal pedig a további külső építkezést teljes erővel foganathatja. A kegyes főpásztor szavait a küldöttség tagjai nagy lelkesedéssel fogadták és azon reményben távoztak, hogy az érsek jószágos áldozatkészsége legfőbb biztosítéka kérelmük teljesítésének. Hogy az érsek mily nagy mérvben érdeklődik a zombori új templom felépítése iránt, annak látható bizonyítékát nyújtotta azzal, hogy midőn tegnap — áttutáztában — néhány óráig Zomborban tartózkodott, időt szakított magának az új templom megtekintésére. Delelőtt tíz órákor érkezett Várossy Gyula kanonok, Zundl Péter érseki titkár és Fejér Gyula apát-plébános kíséretében az új templom elé, melynek bejáratánál dr. Thurszky Zsigmond üdvözölte. A templom bajóját nagyszámu közönség töltötte meg. Az érsek a templom belsejét megtekintette és a látottak felett megelégedését nyilvánította. A távozó érseket a közönség lelkesen megjelenezte. — Mindezekből azon meggyőződést meríthetjük, hogy a zombori róm. kath. hívek régi óhajta a legközelebbi időben megvalósul.

**Bankett.** Hoffmann Frigyes kir. főmérnök tiszteletére nyugdíjaztatása alkalmából tisztelői és barátai szombaton este 8 órákor bankettet rendeztek az „Elefant” szállodában. A banketten mintegy 60-an vettek részt. Az első felköszöntőt Szobotka Rezső kir. főmérnök mondotta az ünnepeltre. Szép szavakkal köszöntötték fel ugyancsak az ünnepeltet Karácson Gyula alispán és Györfly Géza kir. pénzügyigazgató. Megindult aztán a tószok árja; lelkesen, őszinte tisztelettel ünnepelték az általános tisztelt s most már nyugalomba vonult főmérnököt.

**Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Réti Ödön ó-becsei rajztanítót a brassói állami fa- és kőipari szakiskolához ideiglenes minőségű rajztanárnak nevezte ki.

**Kinevezés.** A földmíveléstudományi miniszter Illés Vidort, az apatini erdőhivatalhoz erdészé nevezte ki.

**Kinevezés.** A szegedi királyi ítélőtábla elnöke Decsy József szabadkai végzett jogászt és Spanyol József díjtalan joggyakorlót díjas joggyakorlókorrá nevezte ki.

**Kinevezés.** A pénzügyminiszter Jorgovits Döme számellenőrt a makói pénzügyigazgatóságához számvizsgálóvá nevezte ki.

**Kinevezés.** Schmausz Endre főispán Rosenberg Gyula szepes-váraljai városi állatorvost a bajai közbizárhivatalhoz állatorvossá nevezte ki.

**Hymen.** Mihályi Sándor arcsi tanító kedden esküdtött örök hűséget Sirovicza Márton bács földvári birtokos Ilona leányának.

**Gyászhir.** Pock László, helybeli tekintélyes kereskedő folyó hó 10-én életének 32. és házasságának 2. évében elhunyt. Fialat nejein kívül nagyszámu rokonság gyászolja a rokonszenves fiatal embert. Temetése vasárnap délután ment végbe általános részvét mellett. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Pock

Lászlóné szül. Heindlhofer Erzsébet úgy saját, mint az alulírott rokonság nevében is fájdalmas szívvel tudatja, hogy hön szeretett férje Pock László folyó hó 10-én délelőtt 12 órákor életének 32. s boldog házasságának 2-ik évében elhunyt. A drága halottnak hült teteme f. hó 12-én délután 4 órákor fog a halottasházból a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli szt Rókusról nevezett sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 13-án délelőtt 9 órákor fog az Úrnak bemutatni. Zombor, 1897. évi szeptember hó 10-én. Áldás és béke legyenek kísérői! Özv. Pock Jánosné, édes anyja. Idősb Heindlhofer Róbert, apósa. Heindlhofer Róbertné szül. Sauerborn Borbála, anyósa. Pock Matild, Pock Jenő, Pock Béla, Pock Alexandra, Pock Pista, testvérei. Elischer József, Altorjai Mike Géza, Michels Gyula, Michels szül. Heindlhofer Emma, Heiszler Ferenc, Heiszler szül. Heindlhofer Etelka, ifj. Heindlhofer Róbert, sógorai és sógorói.

**A zentai csata kétszázadik évfordulója.** Zentán szombaton reggel mozsárlövészek ébresztették föl a lakosságot és a zenekarok járták be a várost, jelezve az ünnep kezdetét. Az egész város föl volt lobogóva. Ilyen fényesen még nem ülték meg a zentai csata évfordulóját. Kilenc órákor a főtéren gyülekezett a közönség az egyesületekkel és a testületekkel, a melyek zászlóik alatt jelentek meg. Ott voltak a városi tanács élén Boromissza János polgármesterrel, Szárits Bertalan főgyűsz, Kovács Pál képviselő, a gimnáziumi ifjúság Szűcs Lajos igazgató vezetésével, az iparpartestület, az önkéntes tűzoltóság, a Mária-egyesület, a papság Erdőúj helyi Menyhért és Cziráky Zsigmond plébánosokkal, Benedek Elek hitoktató, az izr. hitközség, a kaszinó, a járásbíró, Rezsny Aurél főkapitány, Wlassics Trifun görög keleti plébános. Tíz órákor indult a menet hosszú sorban az Eugen-szigetre, hol zöld galyakkal díszítve tábori oltár volt föllállítva. Tizezer ember lepte el a szigetet. Erdőúj helyi Menyhért plébános celebrálta a misét s azután lendületes beszédet tartott. Beszéde után Vészi József lépett a szószékre. Hosszabb ünnepi beszéde végzetével díszes sátrakban ünnepi áldomásra gyűlt a polgárság kiűn a szigeten a Tisza partján. Boromissza polgármesternek a királyra mondott felköszöntője után megindult a szónoklatok árja. Az ünneplő polgárság hódoló táviratot küldött a királynak, továbbá b. Fejérváry Gézának, b. Bánffy Dezsőnek és Vojnits István főispánnak. A szoborbizottsághoz sok üdvözlő távirat érkezett. Delelőtt néptünnep volt, mely kitűnően sikerült. Tánccsal és tombola zárta be a sikerült ünnepet, amely jókoráig összefogással gyarapította a szoborlapot. A király a zentai polgárság hódoló táviratára a következő távirattal válaszolt: „Zenta város tekintetes polgármesterének Zenta. Ó császári és apostoli királyi felsége Zenta város közönségének a zentai csata kétszázadik évfordulója alkalmából kifejezett hódolatát legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. Könyg, udvari tanácsos.”

**Császkai érsek és két drótos tót.** Most, hogy itt járt Császkai érsek, ismét számtalan tanujelét adta nemes lelkeknek és végtelen szívózságának. Szívózságát, főpásztori kegyességét nagyon jellemzi az alábbi eset is, a mely különben egyetlen kellemetlen jelenete volt az érsek utazásának. Zomborból kocsin utazott a főpásztor Szántóvára. Dr. Vojnits István főispán négy feketéje volt befogva a túzótlók egyik batárjába. Béreg közelében az országoton kiesett a batár rudja, úgy, hogy a nyílt országoton kénytelenek voltak megállni; a rudszeg veszett el s nem is volt megtalálható. A főpásztor kísérete épen azon tanakodott, hogy a szeg hiányában miképp segítsen a bajon, a midőn arra jött két drótos tót, megkérdezték őket, hogy meg tudják-e erősíteni a rudat. Vastag dróttal csakhamar elkészültek a rud megerősítésével. A főpásztor az egyszerű két tót a legnagyobb kegyességgel megszólította, anyanyelvükön beszélgetett velük s gazdagon megjutalmazta őket szolgálatukért. A két tót bizonyára nem álmódott a ritka szerencséről és kitüntetéséről. A főpásztor ez után akadály nélkül folytatta tovább az utját.

**Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Grün Mátys gákovai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Gyenes”-re kért átváltoztatását megengedte.

**Egy rendőr gyilkosa.** Utvics György, zombori lakos szombaton a reggeli órákban leszurta Pelagics István helybeli rendőrt, a miért ez megakadályozta a rókónál való verekedést. A gyilkos tettének elkövetése után elmenekült, de nem sokára utolérte az igazságszolgáltatás keze. Ugyanis folyó hó 12-én délelőtt 9 és 10 óra között a vármegyebáz előtti téren két rendőr letartóztatta a gyilkost. Ugylátszik, hogy a fiatal gonosztevő épp akkor szándékozott az ügyészégnél jelentkezni; vasra verve kísérték a városbázára, a hol nyomban vallatni kezdték. Tettét bevallotta; átadták az ügyésznek.

**Palics fürdőidény meghosszabbítása.** Szabadka város tanácsa a nagy közönség óhajának megfelelőleg Palicson a meleg fürdő használatát f. évi november 1-ig meghosszabbította.

**Lóverseny Szabadkán.** A Szabadkán gyakorlatozó 4. magy. kir. honvéd huszár ezred tisztikara folyó hó 8-án lóversenyt tartott Szabadkán. A lóverseny igen jól sikerült.

**Baleset.** Pilischer Herman ó-becsei mészáros a napokban súlyos baleset érte. A mint a kukorica göréről jött lefelé a létra foka letört és leesve a súlyos létra lábára esett s azt nemcsak eltörte, de mély sebet is nyitott. A gyors orvosi segély dacára, Pilischer mind rosszabbul lett, úgy, hogy öt orvos jelenlétében amputálták térd alatt a sérült lábat.

**Tanoncok kiállítás.** A bezdáni iparpartestület f. hó 8. és 9-én sikerült iparos tanonckiállítás rendezett, részvett 64 tanuló 155 tárggyal. A kiállítás programmszerű ünnepélyvel kezdődött, melyen résztvett: az iparbizottság, az iparpartestület s nagyszámu közönség. Az ünnepélyt Mészner István apát-plébános mint az iparbizottság elnöke nyitotta meg. Az iparpartestület nevében igen szép beszédet intézett a tanulókhöz Türr Jenő iparbizottsági jegyző, majd Molnár Ferenc ipariszkolai igazgató fejtegette a tanonckiállítások jelentőségét és célját. Szükségesnek tartja, hogy az iparos tanonciskola inkább neveljen, semmint elmeleltit tanítson. A nevelés ezen a fokon pedig nem lehet más, mint a munkakedv fejlesztése, a választott iparág elsajátítása, szakképzettség s bizonyos fokú műveltség. Behatóan ismerteti a külföldi ipariszkolák munkakiállítását s a kereskedelemügyi miniszternek a lefolyt tanévben kibocsátott 73194. számú

rendeletére való hivatkozással szükségesnek tartja, hogy iparos tanonc munkakiállítás a tanoncoknak fokozatos gyakorlati kiképzetése céljából minden évben rendezessék; a tanulóknak a szebb s értékesebb tárgyak elkészítéséhez előleg nyujtassék, mi végből munkaalap létesítendő s a közönség vonatnék be, hogy a kiállított tárgyakat megvásárolja. — A bíráló bizottság a munka kiállításban résztvett valamennyi tanuló részére elismerő s részben kifizetési lapot ad ki s 13 tanuló 4—4 drb, 27 tanuló 2—2 drb s 7 tanuló 1—1 drb korona jutalomban részesült.

**Vigan a másvilágra.** Folyó hó 10-én egy Szumecz József szabadkai illetőségű, helybeli finác, vigan mulatott; reggel fél hat órákor haza vetődött, amidőn az a rögeszméje támadt, hogy öngyilkos lesz s bucsut vesz ettől a szomorú világtól. Szolgálati fegyverével szájába lótt; a golyó a koponyáján keresztül halott s rögtön halálát idézett elő. Hogy mi vihette a boldogtalant e tetre, eddig még nem sikerült megtudnunk, mert semmiféle írást nem hagyott maga után, a mi némi felvilágosítást nyujtana öngyilkossága okairól. Temetése vasárnap délután ment végbe.

**Kézrekerült rablógyilkosok.** Dimitrovits Mladen és Szevan kóbor cigányok, agyonszurttak Jovánovits Jován moboli kóbor cigányt. A gyilkosok a tett elkövetése után Palánkán át a Szerémségbe menekültek. De utolérte a sors keze, mert a csendőrségnek sikerült a gonosztevőknek a bujdosó helyüket kipuhatólniok és őket elfogni. Elfogatásuk alkalmával a gonosztevők még szembe is szálltak a csendőrséggel, mire az egyik csendőrfegyvert használt és az egyik cigányt megsebesítette. A vakmerő gonosztevők a fegyver durranásától megijedve, megadták magukat. A csendőrség a két gonosztevőt vasra verte és úgy kísérte őket Kulára. Kleiner szabadkai csendőrhadnagy, aki a vizsgálatot vezette, kiderítette, hogy e kóborzó cigányokkal szemben egy közönséges rablógyilkosokkal van dolga, a kik Jovánovits Jován nem boszubló, hanem a nála levő 45 frt készpénz és 2 drb aranyért titítotték agyon. A gonosztevőket átkísérték a zombori kir. ügyészéghoz, ahol mindjárt vallatás alá fogták őket. Türedelmesen beismerték tettüket.

**Állategészségügyi kimutatás.** Vármegyénk állategészségügyének állása szeptember 6-án a következő volt: Veszesség: B.-Martonos 1 u., Kulpin 1 u., N.-Palánka 1 u. összesen 4 község 4 u. Takonykór: Ada 1 u., Bajsa 1 u., B.-Földvár 1 u., B.-Topolya 1 u., Temerin 1 u., Zenta 1 u. összesen 6 község 6 u. Ragadós száj- és körümfájás: Lok 16 u. Zenta 1 leg., összesen 2 község 17 u. Sertésorbán: Bezdán 2 u. összesen 1 község 2 u. Sertésvész: Bács, B.-Almás, B.-Földvár, B.-Martonos, B.-Ujfalva, Bajsa, Biküj, Bogyan, Gajdobra, Glozsán, Goszpodince, Kiszács, Krusevlya, Kunbaja, Mosorin, Ó-Becse, Ó-Futtak, Ó-Szivac, Ó-Szapár, Paraga, Petrovszelló, Rév, Uj-Futtak, Uj-Verbász, Veprovác, Zsablya összesen 26 község.

**Veszedelmes vendég.** A mult hét egyik napján Rozenfeld Armin zentai cseplőgeptulajdonoshoz beállított Bálint István meglehetősen berugott állapotban és 10 frtot követelt tőle. Mikor pedig látta, hogy Rozenfeld Armin megijedt, követelését birtelen 100 frtra csapta föl és előkészületeket tett arra, hogy nemfizetés esetén rögtönös végrehajtást fog eszközölni. Rozenfeld Armin nagy ügyfél-bajjal kimenekült az utcára és torka szakadtából segítségért kiabált. Szerencsére rendőr volt a közelben, ki a hevesvérű és tulkövetelő Bálint Istvánt pártfogásába vette.

**Kézrekerült tolvaj.** Bajáról írják: Mult hó 16-án a Rókusról bucsukor tartott isteni tisztelet alatt Gibicz Etel ruhájának zsebéből a pénztárcáját, melyben 2 drb zálogjegy is volt, ellopták, miáltal a benne volt készpénzzel 78 frt 23 krral károsított meg. A rendőrség Evetovics János kőmiveseséggel birtokában megtalálta az ellopott zálogjegyet egyikét s midőn annak szerzése végett kérdőre vonatott, Kőrmöndi János kőmiveseséget nevezte meg a zálogjegy tulajdonosának, Kőrmöndi pedig állította, hogy a zálogjegyet egy ismeretlenről vette, amit 25 vagy 30 emberral tanusíthat. Mikor arra került a sor, hogy a jelenlétből csak kettőt nevezzen meg, a 30 ból egyet sem tudott megnevezni, majd azt vallotta, hogy a kis fia találta, de később kiderült, hogy a rókusi bucsuba a károsító háta megett állt. Kőrmöndi lakásán tartott házkutatás alkalmával egy kosár éretlen szőlő és 270 cső fosztatlan kukorica is találtatott. A szőlőt Dobler József szőlőjéből, a kukoricát pedig a szent-istváni határból lopta. Kőrmöndi ellen a vizsgálat folyamatban van.

## Művészet és irodalom.

**A „Vasárnapi Ujság”** szeptember 12-iki száma 23 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „II. Vimos német császár Magyarországon” (arcképpel). — „Egy hadgyakorlat 1797-ben”. (Egykoru versekkel). — „Koronás vendégek Magyarországon”. — „Tata”. Irta Takács Sándor (képekkel Hary Gyula rajza és Csernő Géza amateur, Erdélyi és Klözs fényképei után). — Regénytár: „Dardentor Clovis” Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). „Hires asszonyok”: „Du Barry grófné” (arcképpel). — „Mili néni németje”. Elbeszélés. Irta Vértési Gyula. — „Pulszky Ferenc” (arcképpel). — „Az új aranyország” (képekkel az alaskai aranyvidékről). — „A meggyilkolt köztársasági elnök” (Borda, Uruguay köztársaság meggyilkolt elnökének arcképpel). Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedr évre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Felolós szerkesztő:  
**Dr. BALOGHY ERNŐ,**  
köz- és váltó-ügyvéd.  
Laptalajdonos és kiadó:  
**BITTERMANN NÁNDOR.**

**HIRDETÉSEK.**

**Kiadó sörcsarnok.**

Zomborban, Kossuth- (fő)-utcá-  
ban levő „Csitaonica“-féle

**sörcsarnok**

kiadó. Bővebb értesítés nyerhető  
Antics A. M. urnál Zomborban. 4-3

**Eladó ház és birtok.**

Zomborban a fő- (Kossuth-) utcá-  
ban fekvő Millassevits-féle emeletes  
ház, valamint Rancsevó pusztában levő  
28 hold föld és szállásház szabad  
kézből eladó.

Közlelőbbi felvilágosítást ad meg-  
bizottjuk: dr. Czvetkovits Péter ügyvéd  
Zomborban.

**Pályázati hirdetmény.**

Bács-Petrovoscello községben megüresedett 400 frt  
évi fizetés, 40 frt ruhaátalány és 100 frt lótartrási átalány-  
nyal egybekötött rendörvezetői, továbbá 310 frt fizetés  
és 40 frt ruhaátalánnyal egybekötött két lovasrendőri  
állásra pályázat hirdetik.

Felhívtnak a folyamodni szándékozók, miszerint  
születési, erkölcsi és orvosi bizonyítvánnyal, valamint  
katonai igazolvánnyal felszerelt, sajátkezűleg irt kér-  
vényüket **1897. évi szeptember hó 26-ik nap-  
jáig** alulírt előjáróhoz nyújtásuk be.

Bács-Petrovoscello, 1897. szeptember hó 10-én.

**Dr. Sztarcsevits Jenő,** **Kelemen Mátvás,**  
jegyző. 2-1 bírő.

**HIRDETMÉNY.**

Bács-Petrovoscello nagyközségben a község tulaj-  
donát képező, újonnan épített, 11 szobából és a szükséges  
melléképületekből álló nagyvendéglő épület a benne levő  
butorfelszereléssel együtt **1897. évi szeptember hó  
22-ik napján reggeli 9 órakor** az 1898. évi  
január 1-től kezdődő három egymástáni évre nyilvános  
árverésen bérbeadni fog.

A részletes feltételek a jegyzői irodában betekint-  
hetők, esetleg kívánatra írásban is megküldetnek.

Bács-Petrovoscellón, 1897. évi szeptember hó 3-án.  
2-2 **ELŐJÁRÓSÁG.**

**Kiadó lakások.**

A Szénelvai-uton levő újonnan épített  
lakház, továbbá a Béla-utcában 144.  
szám alatt levő lakház

november hó 1-ére kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető

a **MAGYAR OLVASÓ-KÖR**-ben  
Zomborban.

9187. szám.

kig. 1897.

**Pályázati hirdetmény.**

Pivnica községben leköszönés folytán, évi 360 frttal  
fizetéssel javadalmazott egy gyalogrendőri állás jött  
üresedésbe.

Pályázni óhajtok kérvényüket a szervezési szabály  
7. § értelmében felszerelve Pivnica község előjáróságá-  
nál **foljó évi szeptember hó 25-ig** nyújtásuk be.

Hódságh, 1897. évi szeptember hó 4-én.

3-2

**Vissy József,**  
főszolgabíró.

8828. szám.

p. 1897.

**Hirdetmény.**

A baja-zombor-ujvidéki h. érdekű vasut számára  
kisajátított területek kártalanítása tárgyában a kisajátító  
vállalat és a kisajátított 97. sz. tjkvben 12434. hr. szám  
alatt felvett 2 hold 1246<sup>1</sup>/<sub>2</sub> □ öl területű föld tulaj-  
donosa Ambrózovits Béla között egyezség létre nem  
jövén, az 1881. évi XLI. t. c. 46. és köv. §-aiban foglalt  
kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul az **1897.  
évi szeptember hó 17-ik napjának délelőtti  
9 óra**ja a helyszínére (Rancsevó) kitézetik és a tár-  
gyalás vezetésére Grün József kir. törvényszéki bíró  
kiküldetik, ki mellé tollvivőül Lacheta Béla kir. törvény-  
széki jegyző kirendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy az érdekeltek elmaradása a  
kártalanítás iránt az érdemleges határozat hozatalát gá-  
tolni nem fogja.

Ügygondnokul a távollévő és ismeretlen érdekeltek  
részére dr. Vujevich Zoltán ügyvéd neveztetett ki.

Zombor, 1897. évi augusztus hó 9-én.

A kir. törvényszék mint birtokbíróság.

**Dr. Bikár,** **Radány Péter,**  
jegyző. 3-3 elnök helyett.

2212. sz.

kig. 1897.

**Pályázati hirdetmény.**

Ada községben elbocsátás folytán üresedésbe jött  
gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Az állás  
javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő  
évi 250 frt.

Felhívtnak mindazon magyar honosságu, katonai  
kötelezettségüknek eleget tett, irt és olvami tudó pá-  
lyázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kér-  
vényüket alulírt előjáróhoz keresztlevél, katonai  
könyvecske, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal fel-  
szerelve **foljó évi szeptember hó 25-ig** annál  
inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe  
vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1897. évi szeptember hó 10-én.

**Kralik Lajos,** **Wolf József,**  
h. jegyző. bírő.

**PÁLYÁZAT.**

A bajmoki róm. kath. iskolánál lemondás folytán  
egy tanítói állomás megüresedvén, annak betöltése végett  
**foljó évi szeptember hó 20-ig** pályázat nyitattik.

Évi fizetése: 450 frt készpénz havi előleges rész-  
letekben a községi pénztárból és 30 hold (a 1200 □ öl)  
szántóföldnek <sup>1</sup>/<sub>2</sub> része. Tanítási nyelv magyar. Csak  
okleveles férfitanítók pályázhatnak, a kik pedig a német  
vagy bunyevác nyelvben is jártasak, előnyben részesülnek.

A tanító kötelessége az iskolaszék által kijelölt  
osztályban és az ismétlő iskolában tanítani, mely utóbbi  
tanításért külön díj nem jár.

Kérvények a bajmoki iskolaszékre címezve nagys.  
és főt. **Mamuzsich Mátvás** prépost urhoz Szabadkára  
küldendők. 2-2

**KEIL-LAKK**  
(Glasur)  
legkittinőbb mázoló-szer palta padló számára. 1 nagy palaék ára 1 frt 35 kr.,  
1 kis palaék ára 68 kr.

**Viasz-kenőcs**  
legjobb és leggyorsabb becsiszó-  
szer kemény padló számára. Egy  
kőcsőg ára 60 kr.

**Arany-fénymáz**  
képtelertek stb. bevarnyozására.  
Egy kis palaék ára 20 kr.

**Fehér „Glasur“-fénymáz**  
legjobb szer mosdószatlok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére.  
1 kis doboz 45 kr., 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: 8-6

**Heindhofer Róbertnél Zomborban.**

3401. szám.

kig. 1897.

**Árlejtési hirdetmény.**

Bács-Topolya község előjárósága részéről ezennel  
közölni tétetik, hogy a község tulajdonát képező kir.  
járásbírósági épület helyreállítási és kibővítési munká-  
latának árlejtése **foljó évi szeptember hó 21-én  
delelőtti 10 órakor** a község házában 1793 frt 75  
kr, szóval egyezerhatszázkilencvenhárom forint 75 kr  
kikiáltási ár mellett fog megtartani.

Árlejtési szándékozók kötelesek az árlejtés meg-  
kezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 179 frt 37  
krt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban  
letenni. Az árlejtési feltételek, ugy a tervezet és költsé-  
gvetés a rendes hivatalos órák alatt a jegyzői irodá-  
ban megtekinthetők.

Topolyán, 1897. évi szeptember 1-én.

**Jedlicska Mihály,** **Fekete István,**  
jegyző. 3-2 bírő.

**Földeladás.**

A kupuszinai Kucska-érdekltség tulajdonát  
képező, Kupuszina község határában fekvő, u. n.  
Bukovác-Székcs mintegy 70 katasztrális holdnyi  
terjedelemben, mely jelenleg bérbe van adva 521  
frtnyi évi bérösszegért, **foljó évi szeptember  
hó 26-án délután 3 órakor** a kupuszinai  
Kucska-érdekltség irodájában tartandó nyilvános  
árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni, f.  
évi október 3-án tartandó közgyűlési jóváhagyás  
fentartásával.

Kikiáltás ár 6000 frt. Bánatpénz 600 frt.  
A közlelőbbi árverési feltételek Krieg Béla  
ur irodájában megtudhatók.

Apatinban, 1897. évi szeptember hó 9-én.

**A kupuszinai Kucska-érdekltség  
választmánya.** 2-1

9621. szám.

kig. 1897.

**PÁLYÁZAT.**

Filipován 340 forint fizetéssel javadalmazott irnok-  
végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Folyamodók kellőleg felszerelt kérvényüket **szept-  
ember hó 27-éig** hivatalomhoz nyújtásuk be.

Kelt Hódsághon, 1897. évi szeptember hó 8-án.

**VISSY,**  
főszolgabíró.

3-2

62. szám.

isk.

**PÁLYÁZAT.**

Karavukova róm. kath. község községi iskolánál  
leköszönés folytán egy tanítói állás üresedésbe jövén,  
betöltése céljából ezennel **f. évi szeptember hó  
26-áig** pályázat hirdetik. Javadalmazása: 400 frt  
készpénz. 2 szoba és 1 konyhából álló szabad lakás  
házi kerttel. A megválasztott tanító köteles megválasztása  
után állását azonnal elfoglalni és külön díjaztatás nélkül  
az ismétlő iskolában is tanítani. A kellőleg felszerelt  
folyamodványok a karavukovai közs. iskolaszékre címezve  
alulírtokhoz küldendők.

Karavukova, 1897. évi szeptember hó 7-én.

**TURNOVSKY RUDOLF,**  
iskolaszéki v. elnök.

3-2

**HIRDETMÉNY.**

Katymáron (Bácska), a főútcán,  
a község háza tőszomszédságában,  
közvetlen a piac téren egy mostaná-  
ban massiv anyagból újonnan épült  
**jó forgalmu vendéglő**

a hozzátartozó melléképületekkel,  
felszereléssel elköltözés miatt a rajta  
levő előnyös résztörlesztéses teher  
betudásával szabad kézből eladó.

Értekezhetni bármikor Katymá-  
ron a tulajdonosnál. 3-2

8829. szám.

p. 1897.

**Hirdetmény.**

A baja-zombor-ujvidéki h. érdekű vasut számára  
kisajátított területek kártalanítása tárgyában a kisajátító  
vállalat és a kisajátított 3404. sz. tjkvben 13910. hr.  
szám alatt felvett 5 hold 1198 □ öl területű, a 13871.  
hr. sz. 10 hold 514<sup>1</sup>/<sub>2</sub> □ öl területű, a 13847. hr. sz.  
alatt felvett 1 hold 400 □ öl területű föld tulajdonosa  
Ambrózovits Emilia zombori lakos között egyezség létre  
nem jövén, az 1881. évi XLI. t. c. 46. és köv. §-aiban  
foglalt kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul az  
**1897. évi szeptember hó 17-ik napjának  
delelőtti 9 óra**ja a helyszínére (Rancsevó) kitézetik  
és a tárgyalás vezetésére Grün József kir. törvényszéki  
bíró kiküldetik, ki mellé tollvivőül Lacheta Béla kir.  
törvényszéki jegyző kirendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy az érdekeltek elmaradása a  
kártalanítás iránt az érdemleges határozat hozatalát gá-  
tolni nem fogja.

Ügygondnokul a távollévő és ismeretlen érdekeltek  
részére dr. Vujevich Zoltán ügyvéd neveztetett ki.

Zombor, 1897. évi augusztus hó 9-én.

A kir. törvényszék mint birtokbíróság.

**Dr. Bikár,** **Radány Péter,**  
jegyző. 3-3 elnök helyett.

601. szám.

bir. 1897.

**Árverési hirdetmény.**

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.  
c. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy  
a hódsági kir. járásbíróság 3133/1897. számú végzése  
által dr. Legrand Ferenc hódsági ügyvéd által kép-  
viselt Csincsurák János pivnicai lakos javára Hresek  
István pivnicai lakos ellen 300 frt tőke, ennek 1897.  
évi április hó 24. napjától számítandó 5% kamatai és  
eddig összesen 29 frt 21 kr perkoltség követelés  
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával  
bíróilag lefoglalt és 360 frtra becsült lovak, kocsik,  
tehén, kender, csöves kukorica stb. ingóságok nyilvános  
árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 5343/1897. sz. kiküldést ren-  
delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pivnicán  
alperes lakásán leendő eszközölésére **1897. évi szeptember  
hó 21. napjának délutáni 3 óra**ja határidőül kitézetik és  
ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivat-  
nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,  
az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet  
ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi  
LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint  
lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1897. évi szeptember hó 6-án.

**Váczy János,**  
kir. bir. végrehajtó.

XX. év

Egész...  
Fél...  
Negy...  
A la...  
illető...  
szerkes...  
a lapu...

Egyes s

Károly...  
feltűnést...  
nagyfoku...  
hogy egy...  
használ...  
val...  
fejezésére...  
abszolúte...  
zöleg, távol...  
zatot, pártk...  
sitenie és...  
tevékenység...  
erőszakos b...

Károly...  
nagyon is...  
de első sor...  
Jól eső...  
sajtó legna...  
masabb rész...  
szakolcai be...  
megteremti...  
galmainknak...  
a közfigyelt...  
nyitja.

Mert té...  
kat immár...  
Az első...  
ama közöny...  
tűnkét. E v...  
magyar állat...  
Alkotmány...  
minden funk...  
és erős mag...  
gyar állami...  
a nemes köz...  
fáradtan fel...  
még legspe...  
átruházza az...

E baj...  
hatalma felk...  
s ez újra me...  
részének elv...  
sodik s legu...  
nyugodtan h...  
belelopta tör...

A „

Kraljevic

Lovagol...  
Kraljevic...  
Hogy lov...  
Kosztadin...  
„Gyere, p...  
Gyere hoz...  
Lásd: ved...  
Milyen tis...  
Mily sziv...  
Mily uri...

Kraljevic...  
„Hogy en...  
Mikor An...  
Es te ná...  
Őszel ép...  
Védzente...  
Láttam ak...  
S a te há...

Kosztadin...  
Es kérde...  
Mit tudsz...  
Kezdi mos...

„Hát az el...  
Cimborám...  
Két árva...  
Lágy keny...